
รายงานการศึกษาคุณงานประเทศสมาชิกอาเซียนของรัฐสภา

คณะกรรมการ/บุคคลสำคัญของฝ่ายนิติบัญญัติ

คณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-สิงคโปร์

หมวดหมู่

ประเทศสมาชิกอาเซียน

ประเทศ

สาธารณรัฐสิงคโปร์

เสาหลักอาเซียน:

การเมืองและความมั่นคง, เศรษฐกิจ, สังคมและวัฒนธรรม

วันเดือนปีที่ศึกษาคุณงาน

๑๐-๑๒ มกราคม ๒๕๕๙

สมัยของประธาน

พลอากาศเอก ชาลี จันทร์เรือง ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-สิงคโปร์

ประเด็นศึกษาคุณงาน

๑. การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของไทยและการชี้แจงสถานการณ์พัฒนาการทางการเมืองของไทย
๒. บทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติในการสนับสนุนส่งเสริมและวางรากฐานภาคเศรษฐกิจดิจิทัล

สาระสังเขป

ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-สิงคโปร์ ได้นำคณะเข้าเยี่ยมคารวะและประชุมทวิภาคีกับบุคคลสำคัญระดับสูงของสิงคโปร์ ดังนี้ ๑) การเข้าเยี่ยมคารวะ H.E. Mr. Charles Chong รองประธานรัฐสภาสิงคโปร์ ๒) การประชุมทวิภาคีกับ Ms. Foo Mee Har รองประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาสิงคโปร์-ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๓) การประชุมทวิภาคีกับ H.E. Ms. Josephine Teo รัฐมนตรีอาวุโสแห่งรัฐ กระทรวงการต่างประเทศ โดยในแต่ละวาระการหารือทั้งสองฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สรุปสาระสำคัญดังนี้

๑) ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างไทยและสิงคโปร์

ไทยและสิงคโปร์สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ โดยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งสองฝ่ายได้จัดกิจกรรมเฉลิมฉลองการครบรอบ ๕๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย-สิงคโปร์ขึ้น อาทิ ฝ่ายสิงคโปร์ได้ส่งวงดุริยางค์สากล (Orchestra) เดินทางไปจัดแสดงที่กรุงเทพฯ และมีการผลิตดวงตราไปรษณียากรครบรอบ ๕๐ ปี สำหรับฝ่ายไทยก็มีการจัดงานเฉลิมฉลองที่กระทรวงการต่างประเทศเช่นเดียวกัน

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศดำเนินอย่างราบรื่นและมีความใกล้ชิดในทุกกระดับ และครอบคลุมทุกมิติ ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยมีปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการที่มีส่วนช่วยสร้างความต่อเนื่องและความร่วมมือระหว่างกัน อาทิ การแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ โดยฝ่ายไทยในระดับราชวงศ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (พระราชอิสริยยศ ในขณะนั้น) เสด็จเยือนสิงคโปร์บ่อยครั้ง โดยในปี ๒๕๕๙ เสด็จเยือนสิงคโปร์อย่างเป็นทางการ เพื่อทรงเป็นประธานในพิธีเปิดงานประชุมสุดยอดนักวิทยาศาสตร์เยาวชนโลก (Global Young Scientists Summit ๒๐๑๖) ในระดับรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เดินทางเยือนสิงคโปร์อย่างเป็นทางการใน พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อร่วมเฉลิมฉลองในโอกาสที่ครบรอบ ๕๐ ปี การประกาศเอกราชและการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย-สิงคโปร์ สำหรับฝ่ายสิงคโปร์ H.E. Mrs. Halimah Yacob ประธานรัฐสภาสิงคโปร์ได้นำคณะเดินทางเยือนไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาไทยใน พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในระดับนิติบัญญัติของทั้งสองประเทศ

ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-สิงคโปร์ กล่าวถึงความคืบหน้าเรื่องแผนการดำเนินงานทางการเมือง (Road Map) ของไทยว่าอยู่ในระหว่างขั้นตอนการร่างรัฐธรรมนูญ จากนั้นจะเข้าสู่ขั้นตอนการลงประชามติ หากประชาชนลงมติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญก็จะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และจะนำไปสู่การเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลต่อไป โดยคาดว่าจะสามารถจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปและจะมีรัฐบาลชุดใหม่ประมาณปลายปี ๒๕๖๐ ซึ่งฝ่ายสิงคโปร์กล่าวชื่นชม แผนการดำเนินงานทางการเมือง (Road Map) ของไทยที่มีทิศทางที่ดีและเชื่อมั่นว่าไทยจะประสบความสำเร็จในการบริหารประเทศ พร้อมทั้งให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่ากระทรวงการต่างประเทศสิงคโปร์แสดงจุดยืนชัดเจนว่าสิงคโปร์ให้ความเคารพต่อสถานการณ์ทางการเมืองของไทย ไม่แทรกแซงกิจการภายในของไทย รวมถึงไม่มีมาตรการลงโทษและไม่ระงับความร่วมมือในด้านต่าง ๆ กับไทยอย่างแน่นอน

สำหรับความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ สิงคโปร์เป็นคู่ค้าอันดับที่ ๒ ของไทยในอาเซียน และเป็นคู่ค้าอันดับที่ ๖ ของไทยในโลก โดยรัฐบาลสิงคโปร์มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้นักธุรกิจชาวสิงคโปร์ไปลงทุนในต่างประเทศให้มากขึ้น ซึ่งจากผลการสำรวจที่ผ่านมาปรากฏว่าไทยเป็นประเทศลำดับต้น ๆ ที่มีนักธุรกิจชาวสิงคโปร์เข้าไปลงทุน โดยกลุ่มธุรกิจที่สำคัญคือโรงแรมและโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งสองฝ่ายแสดงความเชื่อมั่นว่าจะขยายความร่วมมือให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นทั้งในระดับทวิภาคีและระดับพหุภาคีในฐานะการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

๒) ความสัมพันธ์ด้านการทหาร

ไทยและสิงคโปร์มีความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านการทหารทั้งสามเหล่าทัพอย่างใกล้ชิด สำหรับความร่วมมือของกองทัพบกมีการฝึกผสมทางบกที่เรียกวาร์หัส “คชสีห์” (Kocha Singa) ที่ไม่ได้เน้นการฝึกรบแต่มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือและการจัดการภัยพิบัติ ขณะที่กองทัพเรือมีการประชุมระหว่างผู้บังคับบัญชาสูงสุดของกองทัพเรือในภูมิภาคอาเซียนเป็นประจำทุกปี โดยในระดับทวิภาคีมีการฝึกปฏิบัติการที่เรียกว่า “Exercise Singsiam” ร่วมกันเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ กองทัพเรือไทยยังได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมปฏิบัติหน้าที่ด้านความมั่นคงในการเดินเรือที่สิงคโปร์และรัฐมะละกาอีกด้วย สำหรับความร่วมมือของ

กองทัพอากาศ เดิมเป็นการฝึกแบบทวิภาคีที่เรียกว่า “Air Thaising” ที่มีมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๖ แต่ต่อมาได้เปลี่ยนมาเป็นการฝึกแบบพหุภาคีที่เรียกว่า “Cope Tiger” โดยมีกองทัพอากาศสหรัฐอเมริกาเข้าร่วมด้วย ทั้งสองฝ่ายเชื่อมั่นว่าการฝึกแบบพหุภาคีจะทำให้มีโอกาสเรียนรู้ยุทธวิธีและเทคโนโลยีขั้นสูงและยุทธวิธีใหม่ ๆ ในการรบทางอากาศมากยิ่งขึ้น

๓) การท่องเที่ยว

ภายหลังสถานการณ์ระเบิดที่สี่แยกราชประสงค์ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดน้อยลง ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-สิงคโปร์ ได้กล่าวเชิญชวนนักท่องเที่ยวสิงคโปร์ให้เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย เพราะสถานการณ์ในไทยกลับสู่สภาวะปกติแล้ว อีกทั้งภาครัฐยังมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยที่ให้ความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว ต่อประเด็นดังกล่าวฝ่ายสิงคโปร์แสดงความเชื่อมั่นว่าจะมีนักท่องเที่ยวสิงคโปร์เดินทางไปไทยมากขึ้นเพราะไทยเป็นประเทศที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญหลายแห่ง และแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่สวยงามมากมาย โดยผลการสำรวจพบว่าจังหวัดที่นักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์นิยมเดินทางไปมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ และภูเก็ต

๔) การสื่อสารมวลชน

ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-สิงคโปร์ ชื่นชมการทำงานของสื่อทั้งด้านการโทรทัศน์ การวิทยุ และหนังสือพิมพ์ที่มีการบริหารจัดการและมีกฎหมายที่เข้มแข็งในการควบคุม กำกับ และดูแลการทำงานของสื่อมวลชนในสิงคโปร์ ต่อประเด็นดังกล่าว ฝ่ายสิงคโปร์ให้ความเห็นว่าเสรีภาพของสื่อมวลชนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด สื่อมวลชนมีสิทธิที่จะนำเสนอสิ่งใดหรือแง่มุมใดที่ข้อมูลเหล่านั้น เป็นข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับสิทธิของประชาชนที่สามารถพูดหรือแสดงความคิดเห็นได้โดยเสรี อย่่างไรก็ดี สื่อมวลชนและประชาชนสิงคโปร์ตระหนักถึงบทลงโทษตามกฎหมายที่มีความเข้มงวดเป็นอย่างมาก ดังนั้น ในการนำเสนอข่าวหรือข้อมูลใด ๆ ที่ไม่เป็นความจริง การนำเสนอข้อมูลที่เป็นประเด็นอ่อนไหว ซึ่งอาจก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม โดยอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ จะต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมายไม่ว่าการกระทำนั้นจะอยู่ในหรือนอกประเทศสิงคโปร์ นอกจากนี้ สิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการควบคุมสื่อออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนโดยมีการพัฒนากฎหมายและเทคโนโลยีให้ครอบคลุมและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

๕) สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society)

นับตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นต้นมา สิงคโปร์มีการพัฒนาด้านการสาธารณสุขเป็นอย่างมากทำให้ประชากรมีอายุเฉลี่ยยืนยาวขึ้น ประกอบกับรายได้ของประชากรที่เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้อัตราการตายลดต่ำลง สิงคโปร์จึงประสบปัญหาการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็วจนรัฐบาลต้องประกาศนโยบายจำกัดการมีบุตร แต่ในขณะนั้นรัฐบาลได้ปรับเปลี่ยนนโยบายส่งเสริมให้ประชากรมีบุตรเพิ่มมากขึ้น โดยรัฐบาลใช้มาตรการการลดหย่อนภาษีให้แก่พ่อแม่ที่มีบุตร รวมถึงการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้แก่พ่อแม่โดยการให้สวัสดิการหรือการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ด้วยค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป อาทิ พ่อแม่ในยุคปัจจุบันนิยมมีบุตรคนเดียวเพื่อที่จะสามารถเลี้ยงดูบุตรได้อย่างดีที่สุด ค่านิยมของหนุ่มสาวที่สมรสแล้ว

แยกตัวออกมาจากครอบครัวใหญ่ คนรุ่นใหม่ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานทำให้เชื่อมั่นว่าสามารถเลี้ยงดูตัวเองได้และมีความสุขกับชีวิตโสดจึงไม่ยอมแต่งงานหรือมีภาระในการเลี้ยงดูบุตร ทำให้สิงคโปร์มีอัตราการแต่งงานและการเกิดค่อนข้างต่ำ นักเรียนหรือนักศึกษาเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศและเลือกที่จะทำงานในต่างประเทศแบบถาวร ทั้งหมดนี้เป็นสาเหตุสำคัญอันส่งผลให้ผู้สูงอายุจำนวนมากต้องใช้ชีวิตอยู่เพียงลำพัง ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลสิงคโปร์จึงได้จัดตั้งระบบประกันสังคม (Social Security Savings) ซึ่งพัฒนามาจากระบบกองทุนกลางสำรองเลี้ยงชีพ (Central Provident Fund: CPF) ที่มีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ เพื่อบังคับให้ประชาชนสะสมเงินออมไว้ใช้หลังเกษียณ สำหรับฝ่ายไทยประสบปัญหาสังคมผู้สูงอายุเช่นเดียวกัน โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการพิจารณา ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอยู่หลายฉบับ ทั้งนี้ ทั้งไทยและสิงคโปร์ตระหนักดีว่าปัญหาสังคมผู้สูงอายุเป็นปัญหาสำคัญที่ไม่อาจจะแก้ไขได้ภายในระยะเวลาอันสั้น ดังนั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเตรียมการและการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๖) เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy)

สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีพื้นฐานเศรษฐกิจดิจิทัลที่ดีส่งผลให้เศรษฐกิจภาคอื่น ๆ ทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการบริการ ภาคการเงิน และภาคการธนาคาร มีความก้าวหน้าและเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ไทยให้ความสำคัญในเรื่องเศรษฐกิจดิจิทัลเช่นเดียวกัน โดยที่ผ่านมา พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติในเรื่องการส่งเสริมและการวางรากฐานภาคเศรษฐกิจดิจิทัลให้ขับเคลื่อนได้อย่างจริงจังตามโครงสร้างทั้ง ๕ ด้าน คือ

(๑) ด้านการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (Hard Infrastructure) คือ การพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม เสืออากาศ คลื่นความถี่ และศูนย์ข้อมูลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

(๒) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกฎหมาย กฎระเบียบ และมาตรฐานต่าง ๆ (Soft Infrastructure) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในการทำธุรกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัย

(๓) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบริการออนไลน์ (Service Infrastructure) คือ การสร้างแพลตฟอร์ม (Platform) สำหรับการทำธุรกรรมและการสร้างธุรกิจของประเทศ

(๔) ด้านการสนับสนุนให้เกิดเศรษฐกิจดิจิทัลใหม่ ๆ (Digital Economy Promotion) คือ การจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลและช่วยเหลือธุรกิจเกิดใหม่ตั้งแต่เริ่มต้นการดำเนินธุรกิจไปจนถึงการขยายตลาด

(๕) ด้านการสร้างสังคมคุณภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Society) คือ การส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์ ส่งเสริมให้มีการเข้าถึงเครือข่ายและข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ตอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

ทั้งนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยคณะกรรมการธิการการสื่อสารมวลชน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสารสนเทศ มีการพิจารณาศึกษาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการทำงานทั้ง ๕ ด้านดังกล่าว โดยพิจารณาเห็นว่าจะต้องมีพิมพ์เขียว (Blue Print) ของประเทศเพื่อเชื่อมโยงต่อการทำงานทั้ง ๕ ด้านที่กล่าวมา รวมถึงการพิจารณากฎหมายที่รองรับตามหลักวิชาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม นอกจากนี้คณะกรรมการฯ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานขึ้นมาเพื่อศึกษาและติดตามการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้มีการทำงานที่สอดคล้องกับการดำเนินนโยบาย

สนับสนุนเศรษฐกิจดิจิทัลของรัฐบาลอันจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน อาทิ คณะกรรมการเตรียมการด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม คณะทำงานบรอดแบนด์แห่งชาติ คณะทำงานศูนย์ข้อมูลประเทศไทย คณะทำงานติดตามกฎหมายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล คณะทำงาน การเรียนรู้ตลอดชีวิต และคณะทำงานด้านการส่งเสริมการค้าผ่านสื่อดิจิทัล

ฝ่ายสิงคโปร์เน้นย้ำว่ารัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นอย่างมาก โดยรัฐบาลมี การทำงานในเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นระเบียบแบบแผนและได้รับความร่วมมืออย่างดีจากภาคเอกชน ทั้งในส่วนของการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Payment: E-Payment) รวมถึงระบบรัฐบาล อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government: E-Government) โดยได้ยกตัวอย่างว่า ภาคธุรกิจเอกชนมีการ แจ็งรายรับและรายจ่ายอย่างโปร่งใสประกอบกับระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพทำให้รัฐบาล สามารถจัดเก็บภาษีและวางแผนการใช้งบประมาณในการบริหารและพัฒนาประเทศได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ในทุกกระทรวงของสิงคโปร์จะมีฝ่ายที่ดูแลการเชื่อมโยงเศรษฐกิจดิจิทัลให้ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและเท่าเทียมกัน เพราะสิงคโปร์เชื่อมั่นว่าเศรษฐกิจดิจิทัลจะเอื้อต่อการพัฒนา เศรษฐกิจทั้งในระดับมหภาคและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของสิงคโปร์

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการศึกษาดูงาน

๑) การเข้าเยี่ยมชมคารวะและประชุมทวิภาคีกับบุคคลสำคัญระดับสูงของฝ่ายสิงคโปร์เป็นโอกาสที่ดีที่จะ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีและความเข้าใจพัฒนาการของไทยที่เป็นอยู่ รวมถึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ สิงคโปร์ทั้งในด้านการเมือง การเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในฐานะ เป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียนที่จะสร้างประชาคมอาเซียนที่มั่นคงและยั่งยืน

๒) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในหลายประเด็นทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์เพื่อนำมาปรับ ใช้ในการดำเนินการด้านเศรษฐกิจดิจิทัล การเตรียมการรับมือสังคมผู้สูงอายุ ความร่วมมือทางการทหาร การสื่อสารมวลชน และการท่องเที่ยว

๓) การแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างผู้นำระดับสูงของทั้งสองฝ่ายจะเป็นการเพิ่มพูนความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศที่มีให้แน่นแฟ้นและมั่นคงมากยิ่งขึ้น

คำค้น สิงคโปร์, เศรษฐกิจดิจิทัล, สังคมผู้สูงอายุ, การท่องเที่ยว, การทหาร, สื่อสารมวลชน

เสาหลัก การเมืองและความมั่นคง, เศรษฐกิจ, สังคมและวัฒนธรรม